

Státní zdravotní ústav,
příspěvková organizace
Šrobárova 48, 100 42 Praha 10

Organizační směrnice

č.
11/2014

Název:

Nakládání s právy k výsledkům činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích v podmínkách Státního zdravotního ústavu

Účinnost:

21. 11. 2014

Ruší se:

Následná revize:

Přílohy:

Rozdělovník:

- sekretariát ředitele, vedoucí odborných center, ETS, právní oddělení, referenti projektů
- Intranet SZÚ

Zpracoval:

Mgr. Jana Veselá
Mgr. Jitka Šnajdrová

Datum: 21. 11. 2014

Přezkoumal:

JUDr. Zdeněk Srb, MBA.

Datum: 21. 11. 2014

Schválil:

Ing. Jitka Sosnovcová

Datum: 21. 11. 2014

Článek I. Úvod

1. Vydáním této směrnice k ochraně duševního vlastnictví, transferu a komercializaci výsledků výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (*dále jen Směrnice*) jako vnitřního předpisu výzkumné organizace, upravuje Státní zdravotní ústav (*dále jen SZÚ*) nakládání s právy k výsledkům výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, včetně stanovení postupů k ochraně duševního vlastnictví, obchodního tajemství a přístupu ke komercializaci dosažených výsledků.
2. Účelem této Směrnice je vymezení pojmu duševní vlastnictví a stanovení práv a povinností souvisejících se vznikem, ohlášením, evidencí, ochranou, užíváním a komerčním využíváním práv k předmětům duševního vlastnictví.
3. Pravidla pro komercializaci výsledků výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v SZÚ vycházejí z metodik vypracovaných v rámci projektu MŠMT Efektivní transfer znalostí a poznatků z výzkumu a vývoje do praxe a jejich následné využití (EF-TRANS).
4. Tato organizační směrnice je závazná zejména pro všechny dotčené zaměstnance SZÚ vykonávající činnosti spadající pod rámec této Směrnice, a je závazná i pro další osoby vykonávající se souhlasem SZÚ uvedené činnosti na jeho pracovišti, a rovněž tak i na všechny obdobné činnosti vykonávané zaměstnanci na ostatních pracovištích SZÚ.
5. Zaměstnanci a další dotčené osoby jsou povinni zásady a postupy stanovené touto Směrnicí v potřebném rozsahu dodržovat a respektovat, přičemž se nezbuývají povinnosti dodržovat i ostatní ustanovení obecně platných právních předpisů.

Článek II.

Právní rámec k nakládání, ochraně a využití výsledků výzkumu, vývoje a inovací

1. Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (*dále jen Zákon*) ukládá v § 16 odst. 3 povinnost právnické osoby stanovit vnitřním předpisem způsob nakládání a výsledky výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Pro SZÚ platí:
 - a) jde-li o výsledek veřejné zakázky, který nelze chránit podle zákonů upravujících ochranu výsledků autorské, vynálezecké nebo obdobné tvůrčí činnosti¹⁾ je v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (*dále též jen autorský zákon*) vlastníkem výsledků poskytovatel dotace a jejich zveřejnění a využití je možné pouze s předchozím písemným souhlasem poskytovatele výukou nebo veřejným šířením výsledků výzkumu na nevylučném a nediskriminačním základu,
 - a) jde-li o výsledek veřejné zakázky, který lze chránit podle zákonů upravujících ochranu výsledků autorské, vynálezecké nebo obdobné tvůrčí činnosti, potom SZÚ jako příjemce (pokud poskytovatel nestanoví jinak), musí uplatnit právo k výsledkům, zajistit jejich právní ochranu a po jejím udělení poskytnout poskytovateli bezplatný

přístup k tomuto výsledku a nediskriminační přístup třetím stranám za tržních podmínek. Příjemce má nárok na úhradu prokazatelných nákladů s tím spojených, pokud nebyly součástí uznaných nákladů projektu. Ke zveřejnění výsledků před podáním přihlášky k průmyslově právní ochraně je nutný písemný souhlas poskytovatele,

- b) práva k výsledkům činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích, která není veřejnou zakázkou, patří SZÚ jako příjemci, přičemž způsob nakládání s výsledky je upraven touto směrnicí,
- c) pro využití výsledků, s výjimkou ustanovení podle odstavců a) a b) platí, že:
 - 1) je-li příjemcem výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura a má-li výlučná práva k výsledku plně financovaného z veřejných prostředků, je využití výsledků možné pouze výukou, veřejným šířením výsledků výzkumu na nevýlučném a nediskriminačním základě nebo transferem znalostí,
 - 2) je-li příjemcem účelové podpory projektu podnik spolu s výzkumnou organizací, pak:
 - I. výsledky této spolupráce, které nelze chránit podle zákonů upravujících ochranu výsledků autorské, vynálezecké nebo obdobné tvůrčí činnosti, mohou být volně šířeny a práva k výsledkům vycházejícím z činnosti výzkumné organizace plně náleží těmto subjektům, nebo
 - II. jakákoliv práva k výsledkům projektu, jakož i související přístupová práva, náleží všem spolupracujícím subjektům v míře odpovídající rozsahu jejich účasti na řešení projektu, nebo
 - III. výzkumná organizace obdrží od spolupracujícího podniku náhradu odpovídající tržním cenám za práva k výsledkům projektu, jež vznikla v důsledku její činnosti a jsou postoupena spolupracujícímu podniku, nebo k nim získal tento podnik přístupová práva.

Článek III. Základní pojmy a definice

- 1. Nad rámec definic, které jsou užívány příslušnými zákony, se v této Směrnici u následujících užívaných termínů, rozumí:
 - a) **aplikační sférou** či subjekty aplikační sféry všechny subjekty, ve kterých jsou využívány výsledky výzkumu a vývoje, jako jsou podniky, nemocnice, neziskové organizace i veřejný sektor. S výsledky výzkumu, přehledy projektů a nabídkou služeb SZÚ jsou seznamovány přímo nebo prostřednictvím webových stránek SZÚ,
 - b) **autorem** fyzická osoba, která dílo vytvořila; v případě díla souborného jako celku též fyzická osoba, která je tvůrčím způsobem vybrala nebo uspořádala,
 - c) **autorským dílem** (*dále též jen dílo*) dílo vědecké, literární nebo umělecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam. Autorskými díly jsou např. počítačové programy, sborníky nebo databáze, díla slovesná, fotografická, audiovizuální, dílo vzniklé tvůrčím zpracováním díla jiného, včetně překladu díla do jiného jazyka,

- d) **autorským právem** právo autora k jeho autorskému dílu,
- e) **biotechnologickým vynálezem** vynález, který se týká
- ❖ biologického materiálu, který je izolován ze svého přirozeného prostředí nebo vyráběn technickým postupem, i když se již v přírodě vyskytl,
 - ❖ rostlin nebo zvířat, není-li technická proveditelnost vynálezu omezena na určitou odrůdu rostlin nebo plemeno zvířete, nebo
 - ❖ mikrobiologického nebo jiného technického postupu a výrobku, jiného, než je rostlinná odrůda nebo zvířecí plemeno, získaného tímto způsobem,
- f) **centrem transferu technologií** všechny organizační jednotky, které zajišťují aktivity související s komercializací výzkumu a transferem znalostí do praxe. V SZÚ jsou tyto aktivity zajišťovány v úseku kanceláře ředitele, ve spolupráci s externími odborníky,
- g) **duševním vlastnictvím**²⁾ majetek nehmotné povahy, který je výsledkem procesu lidského myšlení. Lze mezi něj zařadit souhrny více či méně originálních myšlenek, námětů, návodů a řešení, jak měnit či pozměňovat okolní či vnitřní svět člověka. Za duševní vlastnictví však lze považovat jen to, co je jedinečné, neopakovatelné a dostatečně originální. Hodnota duševního vlastnictví závisí zejména na míře jeho následné využitelnosti a přínos pro jedince i společnost a schopnost vyvolání tvorby dalších produktů (materiálního i nemateriálního charakteru). Duševní vlastnictví v jeho právně určené podobě lze směřovat, užívat, ale i ochraňovat. Právní úpravu týkající se duševního vlastnictví lze dělit na dva celky, a to jednak na autorské právo, které je reprezentováno autorským zákonem a práva průmyslového vlastnictví, jež jsou zakotvena ve více dílčích právních předpisech,
- h) **duševním vlastnictvím chráněným jiným zákonem**³⁾ duševní vlastnictví, které nelze chránit zápisem do veřejného rejstříku a současně není ani autorským dílem, zahrnuje zejména nezapsaná označení, obchodní tajemství, důvěrné informace a know-how,
- i) **inovací** implementace nového nebo podstatně zlepšeného produktu či služby nebo procesu,
- j) **know-how** soubor poznatků, dovedností, zkušeností a vědeckých či výzkumných zvěšlostí, které nejsou všeobecně známé nebo dostupné, jsou podstatné a popsatelné (lze je písemně zachytit),
- k) **komercializací výzkumu** proces od identifikace výzkumného poznatku s možným komerčním potenciálem až po jeho využití v praxi,
- l) **komercializačním projektem** projekt zaměřený na realizaci komerčního využití určitého konkrétního duševního vlastnictví SZÚ,
- m) **licenční smlouvou** smlouva k předmětu průmyslového vlastnictví, kterou opravňuje poskytovatel nabyvatele ve sjednaném rozsahu a na sjednaném území k výkonu práv z průmyslového vlastnictví a nabyvatel se zavazuje k poskytování úplaty nebo jiné majetkové hodnoty. Bez dalšího ujednání je poskytovatel licence nadále oprávněn k výkonu práva, jež je předmětem smlouvy, a k poskytnutí jeho výkonu dalším osobám (nevýhradní licence) a nabyvatel není oprávněn přenechat výkon práva jiným osobám,

smluvním ujednáním však může být opak (výhradní licence). Každá licenční smlouva k patentu, užitému vzoru nebo průmyslovému vzoru musí být v písemné formě registrována na Úřadu průmyslového vlastnictví,

- n) **náklady na komerční využití** duševního vlastnictví veškeré náklady spojené se zhodnocením tržního potenciálu duševního vlastnictví (např. průzkum trhu, odměny externích odborníků), náklady spojené s ochranou duševního vlastnictví (patentové poplatky, odměny patentových zástupců atp.) nebo např. náklady spojené s prodejem licencí (právní služby aj.),
- o) **obchodním tajemstvím** zejména projekty inovace a výsledky výzkumu, vývoje nebo technického rozvoje, podnikatelský záměr, zásady cenotvorby včetně kalkulace cen a rozpočtování, zásady licenční politiky ve věcech práv duševního vlastnictví, zásady smluvní politiky, zásady bezpečnostní politiky ochrany majetku a osob, jakož i osobních údajů, rovněž akreditované i neakreditované metody, standardní operační postupy (dále jen SOP), příručky či jiné dokumenty k ochraně duševního vlastnictví SZÚ, včetně jejich návrhů (například analytická, projektová konzultační dokumentace, zprávy a protokoly z laboratoří, výsledky normalizační, autorizační či obdobné činnosti, předměty průmyslového vlastnictví, vše co podléhá autorskému zákonu). Dokumentace třetích osob, označená jako obchodní tajemství požívá stejné ochrany jako dokumentace a obdobné informace vlastněné SZÚ,
- p) **ochranou předmětů** průmyslového vlastnictví zápis (a udržování) patentů, užitných vzorů, průmyslových vzorů, ochranných známek, topografií polovodičových výrobků nebo odrůd rostlin do rejstříku příslušného úřadu (v ČR u Úřadu průmyslového vlastnictví),
- q) **ochrannou známkou** jakékoliv označení schopné grafického znázornění, zejména slova, včetně osobních jmen, barvy, kresby, písmena, číslice, tvar výrobku nebo jeho obal, pokud je toto označení způsobilé odlišit výrobky nebo služby jedné osoby od výrobků nebo služeb jiné osoby,
- r) **patentem** ochranný dokument, který se uděluje na vynálezy, majitel patentu má výlučné právo chráněný vynález využívat, poskytovat souhlas k využívání jiným osobám (např. licencí) a má i právo převést patent na jinou osobu,
- s) **podnikem** každý subjekt vykonávající hospodářskou činnost, bez ohledu na právní formu, přičemž je rozhodující to, zda vykonává hospodářskou činnost spočívající v nabízení výrobků nebo služeb na daném trhu,
- t) **podnikovým vynálezem** dílo, které vznikne, vytvořil-li původce vynález ke splnění úkolu z pracovního poměru, z členského nebo jiného obdobného pracovněprávního vztahu k zaměstnavateli a právo na patent pak přechází právo na zaměstnavatele, není-li smlouvou stanoveno jinak. Neuplatní-li v zákonné lhůtě zaměstnavatel toto právo vůči původci, přechází právo na patent zpět na původce. Právo na původcovství tím není dotčeno,
- u) **poskytovatelem** organizační složka státu nebo územní samosprávný celek, který rozhoduje o poskytnutí podpory a který tuto podporu poskytuje podle Zákona,

- v) **průmyslovým vlastnictvím** výsledky duševní činnosti, které jsou nové a průmyslově (hospodářsky) využitelné, jde o vynálezy, technická řešení chráněná užitným vzorem, průmyslové vzory, topografie polovodičových výrobků, zlepšovací návrhy, odrůdy rostlin, biotechnologické vynálezy, ochranné známky,
- w) **průmyslovým vzorem** vzhled výrobku nebo jeho části spočívající zejména ve znacích linií, obrysů, barev, tvaru, struktury nebo materiálů výrobku samotného, nebo jeho zdobení,
- x) **přenosem poznatků a technologií** technologický transfer nebo také inovační transfer. Například přenos vyvinutých metod,
- y) **příjemcem** organizační složka státu zabývající se výzkumem a experimentálním vývojem, dále právnická nebo fyzická osoba, v jejíž prospěch bylo o poskytnutí podpory poskytovatelem podle Zákona rozhodnuto,
- z) **původcem** jakákoliv fyzická osoba v pracovním poměru nebo jiném obdobném pracovněprávním vztahu, která se podílela na vytvoření předmětu duševního vlastnictví (tj. v případě SZÚ zaměstnanec, ale také jiná osoba, která dočasně pracuje nebo provádí výzkum v SZÚ),
- aa) **původcem vynálezu nebo užitého vzoru** ten, kdo jej vytvořil vlastní tvořivou prací, původce průmyslového vzoru je ten, kdo průmyslový vzor vytvořil vlastní tvůrčí činností,
- bb) **spin-off společností** (též spin-out) podnikatelská právnická osoba - firma, založená za účelem využití a rozvoje duševního vlastnictví až do formy produktu nebo služby uplatnitelné na trhu; duševní vlastnictví (většinou výsledek výzkumu) je firmě poskytnuto prostřednictvím licenční smlouvy nebo prodejem, výzkumná organizace může – ale také nemusí – získat v spin-off majetkový podíl, společnost se naopak může s výzkumnou organizací dohodnout na využívání jejich laboratoří či poskytování služeb. Na činnosti firmy se obvykle podílejí i původci příslušného duševního vlastnictví. Většinou jde o malé a střední firmy, které obvykle nedisponují dostatečnými prostředky pro realizaci vlastních investičních záměrů a proto nabízejí možnost vstupu investora do firmy,
- cc) **technologickým transferem** (též inovační transfer) transfer znalostí a technologií získaných při výzkumných, vývojových a inovačních aktivitách do komerční sféry s cílem jejich komerčního využití,
- dd) **transferem znalostí** proces, jehož cílem je získávání, shromažďování a sdílení explicitních a implicitních znalostí včetně dovedností a kompetencí v hospodářských i nehospodářských činnostech, jako jsou spolupráce při výzkumu, poradenství, poskytování licencí, zakládání společností typu spin-off, publikace a mobilita výzkumných pracovníků a dalších osob, jež se podílejí na těchto činnostech. Zahrnuje kromě vědeckých a technických poznatků také jiné druhy znalostí, např. znalosti, jež se týkají používání norem a právních předpisů, znalosti podmínek reálného provozního prostředí a způsobů organizačních inovací, včetně řízení znalostí při určování, získávání, zabezpečování, ochraně a využívání nehmotného majetku,

- ee) **užitným** vzorem forma ochrany pro technická řešení, která jsou nová, přesahují rámec pouhé odborné dovednosti a jsou průmyslově využitelná. Užitný vzor představuje nižší úroveň ochrany než patent,
- ff) **vynálezem** technické řešení, které je nové, je výsledkem vynálezecké činnosti, je průmyslově využitelné a chráněné patentem nebo užitným vzorem,
- gg) **výzkumnou organizací** subjekt bez ohledu na jeho právní formu nebo způsob financování, jehož hlavním cílem je provádět nezávisle základní výzkum, průmyslový výzkum nebo experimentální vývoj nebo veřejně šířit výsledky těchto činností formou výuky, publikací nebo transferu znalostí,
- hh) **zaměstnancem** osoba, která je k SZÚ v pracovním poměru nebo jiném obdobném pracovněprávním vztahu,
- ii) **zaměstnaneckým dílem** dílo, které autor vytvořil ke splnění svých povinností vyplývajících z pracovněprávního či služebního vztahu k zaměstnavateli, zaměstnavatel, který poskytuje zaměstnanci pro jeho autorskou tvorbu nezbytné zázemí a prostředky, následně přejímá ekonomickou odpovědnost za využití výsledků jeho tvůrčí činnosti – je oprávněn k výkonu majetkových práv k dílu, autorova osobnostní práva k zaměstnaneckému dílu zůstávají nedotčena,
- jj) **zlepšovacím návrhem** technické, výrobní nebo provozní zdokonalení, jakož i řešení problému bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a životního prostředí, s nímž má zlepšovatel právo nakládat.

Článek IV.

Vznik duševního vlastnictví a obchodního tajemství v SZÚ

1. Duševní vlastnictví jako výsledek vědeckých, výzkumných a vývojových (inovačních) aktivit vzniká na SZÚ třemi způsoby:
 - a) výzkumnou a referenční činností odborných pracovníků SZÚ, která je finančně zabezpečena z vlastních finančních zdrojů (zejména ze státního příspěvku na provoz),
 - b) vědeckou, výzkumnou a vývojovou činností hrazenou především z externích zdrojů určených pro vědu a výzkum (zejména výzkumné projekty grantových agentur),
 - c) expertní činností pro právnické a fyzické osoby komerčního charakteru (expertní výzkumná a vývojová, referenční, normativní a další činnost na základě objednávky nebo smlouvy).
2. Předmět duševního vlastnictví anebo obchodního tajemství třetí osoby může být také SZÚ zapůjčen pro jeho odbornou či obdobnou činnost na dobu určitou nebo neurčitou.

Článek V.

Vznik duševního vlastnictví na základě výzkumné a referenční činnosti odborných pracovníků financované z vlastních zdrojů (rozpočtem SZÚ)

1. Výsledky vědy, výzkumu a vývoje vzniklé na základě činnosti pracovníků SZÚ spadají pod základní výzkumnou a referenční činnost odborných pracovišť SZÚ vyplývající z vlastních potřeb při realizaci odborných úkolů nebo na základě požadavků ministerstva zdravotnictví, orgánů ochrany veřejného zdraví či jiných orgánů státní správy ČR. Do této oblasti spadají i výzkumné a vývojové činnosti zejména v oblasti experimentálního či aplikovaného výzkumu získané na základě spolupráce mezi přímo řízenými státními institucemi členských států EU, v odborných pracovních skupinách Evropské komise, Rady Evropy, WHO či jiných vědeckých či odborných státní řízených institucí v rámci EU.

Článek VI.

Vznik duševního vlastnictví řešením vědeckých, výzkumných nebo vývojových projektů financovaných z externích zdrojů určených pro vědu a výzkum (např. projekty grantových agentur)

1. Předmětem duševního vlastnictví anebo obchodního tajemství jsou výsledky výzkumu či jiné obdobné činnosti získané na základě účelové podpory od poskytovatele v rámci veřejné soutěže či jiné obdobného způsobu výběru. V těchto případech je nakládání s výsledky řešeno smlouvou s poskytovatelem o využití výsledků.
2. V případě využití spolupráce dalších výzkumných či obdobných organizací je třeba zvažovat ochranu a využití duševního vlastnictví a výsledků výzkumu již v době přípravy projektu, pokud tato oblast není dána smlouvou s poskytovatelem, podle které je nutno postupovat. Zejména je nutno definovat nehmotný statek, který při řešení výzkumu anebo projektu vzniká, podíl pracovníků na něm, podíl případných spolupracujících organizací-spolutříjemců. Je také nutno rozhodnout, zda předmět výzkumu, dílčí výsledky a zprávy, vyvinuté inovativní metody, standardní postupy, normy, patenty, publikace a další výsledky projektu budou tvořit obchodní tajemství a zda to smlouva s poskytovatelem finančního zdroje upravuje, tj. umožňuje, neumožňuje či neupravuje.
3. Má se za to, že projekt je realizován prostřednictvím účinné spolupráce, pokud alespoň dva nezávislé subjekty sledují společný cíl při využití dělby práce, společného stanovení rozsahu projektu, podílu na jeho koncipování, společného přispívání k jeho provádění a zároveň sdílejí finanční, technologická, vědecká a jiná rizika projektu, ale i jeho výsledky. Za formy spolupráce nejsou považovány smluvní výzkum a poskytování výzkumných služeb.
4. Náklady na projekt může nést v plné výši jeden či více subjektů a tím zbavit ostatní subjekty finančních rizik.
5. Podmínky projektu spolupráce, zejména co do výše příspěvků na jeho náklady, sdílení rizik a výsledků šíření výsledků, přístupu k právům duševního vlastnictví a pravidel pro přidělení těchto práv je nutné stanovit před zahájením projektu.

6. Při společném provádění projektů ve spolupráci mezi výzkumnými organizacemi a podniky nebude na poskytnutí podpory podnikům pohlíženo jako na nepřímou státní podporu, pokud je splněna alespoň jedna z následujících podmínek:
- a) zúčastněné podniky hradí v plné výši náklady projektu, nebo
 - b) výsledky spolupráce, které nemají za výsledek vznik duševního vlastnictví, lze veřejně šířit a práva duševního vlastnictví vzniklá z činností výzkumných organizací nebo výzkumných infrastruktur plně náleží tímto subjektům, nebo
 - c) práva duševního vlastnictví vzniklá z projektu i související přístupová práva jsou mezi různé spolupracující subjekty rozdělena tak, aby byly náležitě zohledněny jejich pracovní oblasti, příspěvky a příslušné zájmy, nebo
 - d) výzkumné organizace nebo výzkumné infrastruktury obdrží náhradu odpovídající tržní ceně za práva duševního vlastnictví, která vznikla v důsledku jejich činností a jsou postoupena zúčastněným podnikům nebo k nim získaly zúčastněné podniky přístupová práva, přičemž od této náhrady lze odečíst absolutní výši hodnoty veškerých finančních či nefinančních příspěvků zúčastněných podniků na náklady činností výzkumných organizací nebo výzkumných infrastruktur, a to takových, které měly za následek vznik dotčených práv duševního vlastnictví.
7. Má se za to, že obdržená náhrada odpovídá tržní ceně, pokud dotčeným výzkumným organizacím nebo výzkumným infrastrukturám umožňuje požívat všech hospodářských výhod spojených s těmito právy, za předpokladu splnění jedné z následujících podmínek:
- a) výše náhrady byla stanovena na základě prodeje v rámci otevřeného, transparentního a nediskriminačního soutěžního řízení, nebo
 - b) nezávislý odborný odhad potvrdí, že výše náhrady je rovna nebo vyšší tržní ceně,
 - c) výzkumná organizace nebo výzkumná infrastruktura může jako prodávající prokázat, že náhradu fakticky sjednala za obvyklých tržních podmínek tak, aby při uzavření smlouvy dosáhla maximálního hospodářského prospěchu s přihlédnutím ke svým statutárním cílům, nebo
 - d) spolupracující podnik má na základě dohody o spolupráci právo prvního odmítnutí k právům duševního vlastnictví vzniklým z činnosti spolupracujících výzkumných organizací nebo výzkumných infrastruktur a tyto subjekty mají reciproční právo vyžádat si ekonomicky výhodnější nabídky od třetích stran, tak, aby byl spolupracující podnik nucen svou nabídku náležitým způsobem upravit.
8. V případě nenaplnění žádné z podmínek uvedených v ustanoveních odst. 3) až 7) tohoto článku, bude se celá hodnota příspěvku výzkumných organizací nebo výzkumných infrastruktur na projekt považovat za výhodu pro spolupracující podniky, na kterou se vztahují pravidla státní podpory.

Článek VII.

Vznik duševního vlastnictví přímou expertní činností pro právnické a fyzické osoby aplikační sféry

1. Přímá expertní činnost pro právnické a fyzické osoby na základě smlouvy zahrnuje zejména dvě formy:

- ❖ jednostranné poskytování expertních služeb, včetně laboratorních zkoušek, konzultací, zpracování stanovisek, tvorba a validace metodických postupů, provádění výzkumu na zakázku, apod.
- ❖ společný výzkumně-vývojový projekt se soukromým subjektem (právníčkou nebo fyzickou osobou).

A. Jednostranné poskytování expertních služeb na zakázku⁴⁾

- a) Poskytování služeb ve většině případů představuje činnost spadající pod tzv. expertní odbornou činnost SZÚ nebo pod činnost referenční. Nakládání s výsledky včetně využití výsledků, nemotných statků, metod a jejich ochrana musí být součástí expertní smlouvy. Je vhodné uvést i negativní ustanovení, tj. že zakázka (expertiza) nemá vědecký, výzkumný ani vývojový charakter a její výsledky nepodléhají této směrnici. Pokud takové ustanovení expertní nebo dlouhodobá smlouva nezahrnuje, ale její charakter to z pohledu této směrnice vyžaduje, pak je nutno sepsat dodatek ke smlouvě s ustanovením o využití a ochraně výsledků, duševního vlastnictví a nemotných statků. Řešitel je povinen tuto skutečnost zvážit a se zadavatelem zakázky stanovit zda je výzkum v režimu obchodního tajemství, kdo je jeho nositelem a kdo a jak může nakládat s výsledky a jak budou výsledky a zprávy chráněny a využity. O tom, zda jde či nejde o výzkumnou či obdobnou aktivitu a o stupni ochrany jakož i o způsobu nakládání s výsledky z expertizy rozhoduje vedoucí příslušného centra.

B. Společný výzkumně-vývojový projekt se soukromým subjektem⁵⁾

- a) Spolupráce SZÚ na výzkumně-vývojovém projektu s jiným subjektem musí probíhat na základě smlouvy o spolupráci na výzkumně-vývojovém projektu či obdobné činnosti. Minimálně musí tato smlouva specifikovat:
- účastníky spolupráce za SZÚ,
 - vnější strany zúčastněné v projektu,
 - cíle a očekávané výstupy spolupráce,
 - dobou trvání a vývojové etapy projektu
 - ekonomické zabezpečení - rozpočet
 - vklady jednotlivých stran do spolupráce,
 - závazky jednotlivých stran při spolupráci,
 - rozdělení hrazení nákladů na výzkum a vývoj,
 - jakým způsobem bude projekt řízen a účetně evidován,
 - nároky smluvních stran na využití vzniklého duševního vlastnictví,
 - rozdělení aktiv získaných v průběhu projektu mezi smluvní strany po jeho ukončení.
- b) Za dodržování archivačního řádu a skartačního plánu odpovídají v rámci jednotlivých útvarů příslušní vedoucí pracovníci.

Článek VIII.

Ochrana duševního vlastnictví vzniklého v SZÚ

1. Ochrana duševního vlastnictví vzniklého činností SZÚ s využitím finančního zabezpečení z vlastních zdrojů

- a) V případě, že výsledky výzkumu a vývoje realizovaného na SZÚ vznikly pouze z vlastních finančních prostředků ústavu, bez poskytnutí účelových prostředků

získaných na základě výběrového řízení a ošetřené smlouvou s poskytovatelem účelové podpory (smlouva s grantovými agenturami či obdobná smlouva), je nezbytnou podmínkou pro ochranu duševního vlastnictví stanovení výčtu pracovníků SZÚ, kteří se na dosažení tohoto výsledku podíleli, a jejich podílu na aktivitách k němu vedoucích. Pro tento účel musí všichni pracovníci, kteří přispěli svým intelektuálním vkladem k vytvoření daného nehmotného statku sepsat *Smlouvu o sdílení autorství* v případě, kdy v úvahu připadá ochrana duševního vlastnictví podle autorského zákona⁶⁾ či *Smlouvu o podílu na původu průmyslového duševního vlastnictví* v případě, kdy v úvahu připadá ochrana duševního vlastnictví podle zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví. V této smlouvě se specifikují členové autorského nebo původcovského týmu, jejich podíly a jejich reprezentant, který je bude při všech jednáních o ochraně duševního vlastnictví zastupovat.

2. Ochrana duševního vlastnictví vzniklého při realizaci výzkumných a obdobných projektů financovaných z veřejných finančních zdrojů

- a) Pokud byl výzkum a vývoj vedoucí k vytvoření nehmotných statků financován z veřejných zdrojů cestou grantu od některé domácí či zahraniční grantové agentury, může být právo autorů k nakládání se vzniklými nehmotnými statky omezeno smluvní dokumentací zakotvující podmínky čerpání těchto finančních zdrojů. V takovém případě je proto nutno, kromě uzavření *Smlouvy o sdílení autorství* či *Smlouvy o podílu na původu průmyslového duševního vlastnictví* viz předchozí bod 1., provést ještě revizi smluvní dokumentace, včetně standardních podmínek příslušné grantové agentury a všech finančních zdrojů, které byly pro financování výzkumu a vývoje vedoucího k danému nehmotnému statku využity a sepsat omezení pro nakládání s duševním vlastnictvím, která z této dokumentace vyplývají.

3. Ochrana duševního vlastnictví při společných výzkumných a obdobných projektech spolu s jinými pracovišti - organizacemi výzkumu a vývoje

- a) Pokud nehmotný statek, o jehož duševní vlastnictví se jedná, vznikl na základě společného výzkumu či vývoje více pracovišť výzkumu a vývoje financovanými převážně z veřejných zdrojů, je nutno vyjasnit jejich vzájemný vztah a podíly na dosaženém výsledku. Spolupracující pracoviště mohou mít rovněž financování z veřejných zdrojů, které pro ně stanoví určitá omezení pro využití duševního vlastnictví.
- b) V optimálním případě by měla být již při zahájení společného výzkumu mezi všemi zúčastněnými pracovišti uzavřena *Smlouva o spolupráci při tvorbě a využití duševního vlastnictví*, která může být případně součástí širší *Smlouvy o spolupráci na výzkumně-vývojovém projektu*. Pokud tato smlouva uzavřena nebyla, je nutno při úvahách o komercializaci vytvořených nehmotných statků podrobně zmapovat podíly všech zúčastněných organizací a jejich závazky či omezení při nakládání s duševním vlastnictvím. V souladu s těmito skutečnostmi se pak může ukázat účelným zahrnout do *Smlouvy o sdílení autorství* či *Smlouvy o podílu na původu průmyslového duševního vlastnictví* i pracovníky mimo SZÚ. V souladu se zjištěnými omezeními je pak nutno postupovat při dalších jednáních.

4. Ochrana duševního vlastnictví při společných výzkumných, vývojových a inovativních projektech komerčního charakteru se soukromými subjekty

- a) Pokud vzniknou nemotné statky v rámci výzkumu, který je financován nebo spolufinancován soukromými subjekty, je právní vymezení využití duševního vlastnictví povinné. Tzv. výzkum na zakázku (zahrnující i konzultace) nebo společné výzkumné, vývojové nebo obdobné projekty jsou zpravidla kvalitně smluvně ošetřeny. Jednotlivé případy jsou však tak unikátní a rozdílné, že je nutno smluvní vztah upravit individuálně na vysoké formální i věcné úrovni. Stejně jako v případě předchozím, je nutno všechna omezení a závazky přijaté pro nakládání s duševním vlastnictvím podrobně zmapovat.
- b) Ve většině případů tohoto typu při výzkumu na zakázku nebo projektu ve spolupráci s privátním subjektem zajišťuje komercializaci získaného know-how (či jiného výstupu) již tento subjekt.
- c) Pokud tomu tak není, postupuje zástupce autorského týmu SZÚ opět podle postupu popsaného v článku IX. Logicky nejsložitější variantou je spolupráce více pracovišť výzkumu a vývoje s více komerčními subjekty financovaná jak z veřejných, tak i z privátních zdrojů. Projekty tohoto typu by měly být přiměřeně právně ošetřeny tak, aby cesta komercializace jejich výsledků byla již od počátku stanovena. Pokud tomu tak není, je nutno příslušné smlouvy uzavřít dodatečně a dále postupovat rovněž podle doporučení v článku IX.

Článek IX.

Povinnosti zaměstnanců při ochraně duševního vlastnictví vzniklého zaměstnancům (pracovníkům) SZÚ a při ochraně obchodního tajemství SZÚ

- 1. Zaměstnanec je povinen střežit a ochraňovat veškeré duševní vlastnictví zaměstnavatele – SZÚ, jakož i jakákoliv práva s ním spojená. Musí se zdržet jakéhokoliv jednání, které je nebo by mohlo být v rozporu s oprávněnými zájmy SZÚ ve vztahu k duševnímu vlastnictví.
- 2. Zaměstnanec je povinen dbát na to, aby veškeré duševní vlastnictví, které je majetkem SZÚ nebo k němuž SZÚ náleží vlastnické, licenční nebo jiné právo bylo využíváno pouze v souladu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele.
- 3. Zaměstnanec je povinen dbát na to, aby při plnění svých pracovních povinností, a to ani jinou činností prováděnou pod záštitou SZÚ či v souvislosti s takovými činnostmi nedocházelo k porušování jakýchkoliv práv k duševnímu vlastnictví SZÚ nebo třetích osob.
- 4. Zaměstnanec je povinen zachovávat mlčenlivost o obchodním tajemství SZÚ.
- 5. Za zvlášť závažné (hrubé) porušení povinnosti mlčenlivosti lze považovat zejména:
 - a) uveřejnění obchodního tajemství SZÚ nebo jeho části nebo nabídnutí obchodního tajemství ke zveřejnění, a to bez ohledu na to, zda jde o zaměstnanecké dílo nebo podnikový vynález,

- b) sdělování obchodního tajemství SZÚ zjištěného při nakládání s vynálezem nebo zlepšovacím návrhem nebo jakýmkoliv jiným předmětem práv duševního vlastnictví v rámci prací nebo zpráv o řešení vědeckých, výzkumných projektů či jiných průběžných nebo závěrečných zpráv nebo prací,
 - c) neoprávněné poskytování jakýchkoliv informací o prováděném výzkumu a vývoji a jeho výsledcích prostřednictvím informačních systémů výzkumu a vývoje nebo jakýmkoliv jinými prostředky,
 - d) vědomé jednání zaměstnance, které může ohrozit obchodní tajemství,
 - e) jakékoliv jiné nakládání s obchodním tajemstvím zaměstnance bez příslušného oprávnění.
6. Toto se nebude týkat případů, pro které bude zaměstnanec mlčenlivosti výslovně zproštěn písemným rozhodnutím ředitele SZÚ nebo jím k tomu výslovně pověřené osoby. Takové rozhodnutí musí vždy obsahovat důvod a účel zproštění, jinak je neúčinné.
7. Zaměstnanec musí, v odůvodněných případech (obhajoba výzkumného úkolu, informace o prováděném výzkumu, poskytnutí metodiky k posouzení atp.) zabezpečit aby osoby, které jsou s obchodním tajemstvím SZÚ seznamovány písemně, přijaly závazek mlčenlivosti.

Článek X.

Nakládání s duševním vlastnictvím, vzniklým v souvislosti s výzkumnou nebo obdobnou aktivitou v SZÚ a postupy při jeho komerčním využití.

1. Ukládání a zpřístupnění výsledků výzkumu a obdobných aktivit

- a) Veškeré výsledky výzkumu se oznamují a jejich kopie nebo záznam hlášení se ukládají ve Středisku vědeckých informací SZÚ (*dále jen SVI*). Záznamy o výsledcích se ukládají do informačního systému SVI. Jedná se o tyto kategorie výsledků:
 - ❖ publikace (článek v časopise, stať v knize nebo sborníku, kniha),
 - ❖ patenty na vynálezy,
 - ❖ aplikované výsledky (zejména užitný vzor, průmyslový vzor, funkční vzorek, prototyp, výsledky promítnuté do právních předpisů, norem, do směrnic a předpisů nelegislativní povahy, do schválených strategických a koncepčních dokumentů VaV orgánů státní nebo veřejné správy, uplatněné certifikované metodiky, software, specializované mapy apod.),
 - ❖ ostatní výsledky (audiovizuální dokumenty, elektronické dokumenty na CD nebo webové prezentace, uspořádání akce apod.).
- b) Výčet výsledků může být rozšířen podle aktuálních výstupů výzkumné činnosti.
- c) SVI odpovídá za jejich archivaci a hlášení vybraných výsledků do Rejstříku informací o výsledcích, v souladu s aktuálně platnou metodikou Rady pro VaVaI, podle nařízení vlády č. 397/2009 Sb. SVI se podílí se na transferu výsledků, poznatků a dalších

výstupů výzkumné a vědecké činnosti SZÚ, zejména zpřístupňováním informací v souladu s autorským zákonem.

- d) Informační systém SVI je využíván jako zdroj informací pro monitorování a hodnocení výsledků výzkumu a obdobných aktivit.

2. Přenos výsledků, poznatků, metod a technologií

- a) Tvorba a prodej monografií a dalších publikací, analýz či metod bez ohledu na formu (papírová či digitální) je jednou z forem komercializace výzkumných výsledků. Tento přenos výsledků se řídí autorským právem a vnitřními ekonomickými předpisy SZÚ.

3. Patentování a prodej licence k patentu, užitému nebo průmyslovému vzoru, případně know-how k jejich využití

- a) Patentování vynálezu a následný prodej patentu, licence k patentu, užitému nebo průmyslovému vzoru, případně prodej know-how, představují jeden ze způsobů ochrany a komerčního využití výsledku z výzkumu.⁷⁾
- b) Odborný pracovník SZÚ je povinen skutečnost, že výsledek výzkumu v SZÚ naplňuje podmínky poskytnutí ochrany průmyslového vlastnictví (např. patentu, užitého vzoru aj.), oznámit bez odkladu vedoucímu centra.
- c) Pokud se odborný pracovník nebo pracovníci SZÚ jako původci, v souladu s etikou zdravotnického pracovníka, rozhodnou ekonomicky využít – komercializovat některý z výstupů svého výzkumu či obdobné činnosti, musí si nejprve ujasnit:
 - ❖ zda financování výzkumu a vývoje, které vedly k dosažení výsledků, o jejichž komercializaci se uvažuje,
 - ❖ zda případná další právní omezení vztahující se ke vzniklému duševnímu vlastnictví umožňují komercializaci v režii SZÚ.
- d) Pokud odpověď na předchozí otázku je kladná, je povinností těchto pracovníků vyplnit formulář *Oznámení – návrh na poskytnutí licence (dále jen Oznámení)* - viz příloha. Jeho součástí musí být specifikace statutu vzniklého duševního vlastnictví a přílohou by měla být *Smlouva o sdílení autorství* nebo *Smlouva o podílu na původu průmyslového duševního vlastnictví* uzavřená mezi spoluautory vynálezu (fyzickými osobami), případně *Smlouva o spolupráci při tvorbě a využití duševního vlastnictví* uzavřená mezi institucemi, které se na realizaci výzkumně-vývojového projektu podílely.
- e) *Oznámení* se předkládá prostřednictvím SVI vedení SZÚ.
- f) V případě, že *Oznámení* předkládají pouze pracovníci SZÚ, posoudí toto oznámení vedení SZÚ a po zvážení všech ekonomických aspektů nejdéle do tří měsíců o něm rozhodne.

- g) V případě kladného rozhodnutí stanoví ředitel SZÚ další postup a případně spolupráci s odbornou firmou.
- h) Vedení SZÚ zajistí kvalifikovanou přípravu *Smlouvy o spolupráci při tvorbě a využití duševního vlastnictví*. Tato smlouva musí:
- ❖ zohledňovat všechna omezení na nakládání s předmětným duševním vlastnictvím, která v rámci vytváření podkladových nehmotných statků vznikla,
 - ❖ obsahovat jako povinnou součást vyjasnění otázky výše a pokrytí transakčních nákladů spojených s komercializací,
 - ❖ obsahovat jako povinnou součást vyjasnění otázky rámce rozdělení výnosů získaných úspěšnou komercializací, zejména otázku poměru, ve kterém se tyto výnosy rozdělí mezi tým předkladatelů SZÚ a případně další strany,
 - ❖ v případě projektů aplikovaného výzkumu obsahovat náležitosti podle § 11 Zákona.
- i) V případě, že do tří měsíců od předložení Oznámení nedostanou jeho předkladatelé odpověď, resp. dostanou negativní stanovisko, rozhodne o dalším nakládání ředitel SZÚ.
- j) V případě, že se na dosažení komercializovaných výsledků podíleli i pracovníci vně SZÚ, musí být ve smlouvě na tyto skutečnosti upozorněno a její přílohou musí být právní dokumentace dokládající, že tito spoluautoři (a jejich mateřské instituce) s uzavíranou smlouvou souhlasí.
- k) Tuto smlouvu podepíší předkladatelé *Oznámení* (či jejich zástupci), ředitel SZÚ a všichni další účastníci smluvního vztahu.
- l) V případě, že SZÚ se na komercializaci výsledků výzkumu a obdobné činnosti nepodílí a ta proběhne ve vlastní režii odborného pracovníka SZÚ, hlásí se výsledky všech komercializačních projektů, zejména podané žádosti o patent či průmyslový vzor a udělená osvědčení o patentech či průmyslových vzorech, SVI, které je zahrne do centrální evidence.

4. Založení právnické osoby typu spin-off společnosti⁷⁾

- a) Založení spin-off společnosti představuje další z možných způsobů komercializace výsledků výzkumu a obdobných činností. S ohledem na postavení SZÚ a způsob jeho financování je tento způsob výrazně omezen a musel by být realizován se souhlasem Ministerstva zdravotnictví ČR. Případný postup je popsán v metodice Zakládání právnických osob, vypracovanou v rámci projektu MSMT EF-TRANS a uložené v SZÚ.

Článek XI.

Tvorba a realizace komercializačního projektu

1. V případě, kdy vedení SZÚ rozhodne o vytvoření a následné realizaci komercializačního projektu, postupuje po konzultacích na MZ ČR v intencích ochrany duševního vlastnictví a

odpovídajícího ekonomického přínosu podle dispozic ve veřejné soutěži vybrané specializované organizace, se kterou uzavře smluvní vztah.

Článek XII. Správa "technologického portfolia" SZÚ

1. Správa technologického portfolia spočívá zejména v:
 - a) údržbě portfolia duševního vlastnictví,
 - b) ochraně portfolia duševního vlastnictví proti neautorizovanému zneužití,
 - c) navrhování platby podílů na výnosech autorům patentů či jiných typů duševního vlastnictví,
 - d) účtování o nehmotných statcích představovaných předmětným duševním vlastnictvím,
 - e) přípravě a předložení informace pro vedení a vědeckou radu SZÚ.
2. Správu technologického portfolia zajišťuje úsek kanceláře ředitele.
3. O návrhu platby podílů na výnosech a jejich výši rozhoduje ředitel SZÚ.

Článek XIII. Závěrečná ustanovení

1. Bezodkladně po vydání tohoto předpisu musí být s jeho obsahem seznámeni všichni zaměstnanci, kteří se na činnostech touto Směrnicí upravených podílejí.
2. Odpovědnost za splnění tohoto požadavku a za dodržování této Směrnice mají příslušní vedoucí zaměstnanci SZÚ.
3. Tato směrnice nabývá platnosti a účinnosti dnem podpisu.

V Praze dne 21. 11. 2014

Ing. Jitka Sosnovcová
ředitelka SZÚ

SEZNAM KOMENTÁŘŮ

číslo odkazu	obsah
1)	• zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů, • zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, ve znění pozdějších předpisů zejm. zákona č. 116/2000 Sb., kterým se mění některé zákony na ochranu průmyslového vlastnictví, • zákon č. 206/2000 Sb., o ochraně biotechnologických vynálezů a o změně zákona č. 132/1989 Sb., o ochraně práv k novým odrudám rostlin a plemenům zvířat, ve znění zákona č. 93/1996 Sb., zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů.
2)	<u>Komentář:</u> Podle českého práva může být autorem nebo původcem duševního vlastnictví vždy pouze fyzická osoba; tento přístup je uznáván i v právu mezinárodním. Jinou otázkou je právo na využití daného duševního vlastnictví, které záleží na konkrétní situaci, ve které dané duševní vlastnictví vzniklo. Autorská ochrana duševního vlastnictví je v ČR specifikována zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (tzv. "autorský zákon") a zahrnuje zejména ochranu děl literárních, uměleckých a vědeckých. Krom publikací pod ni spadá v určitých případech také software. Průmyslovou ochranu specifikuje zejména zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích ve znění pozdějších předpisů (tzv. "patentový zákon"), dále pak zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, ve znění zákona č. 116/2000 Sb., kterým se mění některé zákony na ochranu průmyslového vlastnictví (tzv. "zákon o užitných vzorech"), a na ně navazující specifické zákony č. 206/2000 Sb., o ochraně biotechnologických vynálezů a o změně zákona č. 132/1989 Sb., o ochraně práv k novým odrudám rostlin ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů (tzv. "známkový zákon"). Pokud se využije pro ochranu duševního vlastnictví autorského práva, potom vzniklé duševní vlastnictví označujeme zpravidla jako "dílo" a původce duševního vlastnictví označujeme jako "autora", zatímco v případě využití průmyslové ochrany hovoříme zpravidla o "vynálezu" a o jeho autorovi prostě jako o "původci". Zatímco ochrana autorská se již dále nečlení, v ochraně průmyslové můžeme kromě ochrany patentové využít ještě ochrany průmyslového či užitného vzoru, ochrany známkové a také speciálních typů ochrany pro polovodičové prvky, biotechnologické vynálezy (modifikované rostliny či mikroorganizmy). Rozhodnutí, zda bude dané duševní vlastnictví chráněno podle práva autorského či práva průmyslového, nemusí být triviální otázkou. Zejména v oblasti ochrany vytvořených programů dalších SW nástrojů, kde je do určité míry možno využít obou přístupů, představuje tato otázka poměrně značný problém (navíc umocněný různými přístupy k tomuto problému v legislativě EU a USA). Ve velké většině případů však již podstata a charakter oblasti poznání, ve které se dané duševní vlastnictví získává, dostatečně definuje relevantní cestu právní ochrany. Rozhodnutí, jaký typ ochrany zvolit v oblasti ochrany práva průmyslového může být poměrně složité a závislé na řadě faktorů (čas, požadované regionální pokrytí, náklady), ne vždy je nejvhodnější volbou ochrana patentová. Pokud má být toto rozhodnutí učiněno kvalifikovaně, je spolupráce s příslušnými odborníky nezbytná (např. s patentovými zástupci, komerčními právníky, ekonomickými a finančními poradci).

3)	<i>zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník</i>
4)	<u>Komentář</u> <i>Takovým případem může být např. založení centra za specifickým účelem v situaci, kdy SZÚ jako příspěvková organizace nemůže jednoduše zakládat komerční subjekt. Takové centrum potom působí v rámci SZÚ, ale jeho účetnictví musí být odděleno tak, aby finanční toky byly zcela transparentní. Příkladem této varianty může být centrum založené pro poskytování služeb nevládním neziskovým organizacím („NGO“) na neziskové bázi.</i> <i>Tento přístup křešení zakázek a jejich pojmání jako výzkumné činnosti je značně perspektivní a zvyšuje odbornou prestiž organizací, které takto k zakázkám přistupují. Zejména tem, kde výsledkem není prostě sdělení výsledku laboratorního či jiného měření je úvaha o tom, zda nejde o expertizu výzkumného charakteru je namístě. Jak ukazují zkušenosti zahraničních výzkumných pracovišť, zejména univerzit, mají konzultace a výzkum na zakázku velký potenciál, např. u některých univerzit ve Velké Británii činí příjmy z těchto aktivit až 50% veškerých příjmů získaných z komercializace výsledků výzkumu a vývoje. Výhodou této cesty je také její relativní snadnost – týmy výzkumných pracovišť zpravidla nezačínají při nabídce konzultací a výzkumu na zakázku na zelené louce, nýbrž mohou čerpat z kontaktů a zkušeností získaných v minulosti.</i>
5)	<u>Komentář</u> <i>Spolupráce na výzkumně-vývojovém projektu představuje cestu považovanou v současné době za nejperspektivnější a nejvýhodnější pro SZÚ. Žádoucí je zejména spolupráce s velkými (často nadnárodními společnostmi), které mohou do společného výzkumu a vývoje alokovat značné finanční prostředky.</i> <i>Je důležité podtrhnout rozdíl mezi výzkumem na zakázku a spoluprací na společném výzkumně-vývojovém projektu. Výzkum na zakázku se zpravidla používá u relativně dílčích, poměrně přesně specifikovaných výzkumných a vývojových úkolů, jejichž výstup lze již v okamžiku zadání poměrně přesně předvídat. Realizuje se na základě smluvního vztahu, kde jedna strana (komerční zadavatel) zadává cíle výzkumných a vývojových aktivit (realizovaných SZÚ), výsledky výzkumu a vývoje odebírá, platí za ně a je tudíž také jediným vlastníkem vzniklého duševního vlastnictví.</i> <i>Společné výzkumně-vývojové projekty se zaměřují zpravidla na relativně rozsáhlé a náročné cíle, často zahrnují i nezanedbatelný podíl základního výzkumu. Jejich očekávané výsledky jsou specifikovány spíše rámcově a často upřesňovány v průběhu realizace projektu. I když komerční partner zpravidla nese dominantní část nákladů, ani vklad SZÚ (byť převážně ve formě "in kind") není malý. Velmi často i komerční partner vkládá nefinanční vklad (např. přístup ke svému duševnímu vlastnictví). Na vlastnictví duševního vlastnictví vzniklého v průběhu realizace projektu se podílejí obě strany. Právě z důvodů obecnějšího zadání cílů spolupráce a tudíž obtížnější předvídatelnosti výsledků projektu je kvalitní smluvní zabezpečení alfou omegou této cesty spolupráce akademických a komerčních subjektů.</i> <i>Nevýhodou společných výzkumně-vývojových projektů je poměrná obtížnost jejich získávání i řízení. Spolupráce na projektu velkého rozsahu v intenzitě nezbytné pro jeho úspěšnou realizaci klade na pracoviště SZÚ nároky, které – vzhledem k rozdílnému mentálnímu nastavení, vnímání časového aspektu a administrativním zvyklostem výzkumné a komerční sféry – je často obtížné splnit.</i>
6)	<i>a dále zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, ve znění pozdějších předpisů</i>
7)	<u>Komentář:</u> <i>Cesta patentování výsledků výzkumu a vývoje a následného prodeje patentu či licence představuje klasický, tzv. "lineární" model spolupráce výzkumného pracoviště s komerční sférou. Tento model byl vyvinut a v průběhu několika desítek let významně rozvinut zejména ve Spojených státech, kde stále tvoří velmi významnou složku komercializačních aktivit výzkumných pracovišť a vysokých škol. Postupně tento model – s různými výsledky – převzaly i výzkumná pracoviště a univerzity evropské.</i> <i>Výhodou patentování a následného prodeje patentu či licence je jejich relativní jednoduchost. Existující specializované firmy si již zpravidla osvojily nezbytné postupy a dovednosti, vědečtí pracovníci jsou proto komercializačním procesem zatěžováni jen minimálně.</i>

	Uvedená cesta má však také určité a zdaleka ne zanedbatelné problémy. Prvním z nich je skutečnost, že ne všechny výsledky výzkumu a vývoje lze patentovat. Patentové právo je navíc v různých vyspělých zemích různé, což komplikuje regionální aspekt patentové ochrany (např. dosud neexistuje jednotný evropský patent!). Z hlediska původce a předkladatele žádosti o patentovou ochranu je poměrně nepříjemná relativně dlouhá doba, po kterou patentové řízení probíhá- u mezinárodních patentů se typicky jedná o rok až dva, ale může se jednat i o dobu několikanásobně delší. Jako velmi nepříjemný aspekt celé agendy ochrany průmyslového vlastnictví je vědeckými pracovníky zpravidla vnímána její právní dimenze, zahrnující i následnou ochranu proti narušení patentových práv včetně případných vleklých a nákladných soudních sporů. Z obecného hlediska komercializace výsledků výzkumu a vývoje je jako největší slabina tohoto lineárního modelu vnímána relativně slabá zpětná vazba mezi autory duševního vlastnictví a jeho uživateli. V důsledku této skutečnosti je ve světě patentově chráněno mnohem větší množství poznatků, než je pak nakonec skutečně komerčně využito. Jinými slovy - množství výzkumných a vývojových aktivit vede k patentování výsledků, které komerční sférou nejsou shledány jako zajímavé a využitelné. To pak v konečném součtu významně snižuje efektivitu procesu komercializace výsledků výzkumu a vývoje. Stále častěji se proto prostý lineární model nahrazuje jinými modely (společné výzkumné vývojové projekty, zakládání spin-off společností), kde ochrana a převod duševního vlastnictví hraje rovněž významnou, leč ne tak dominantní roli.
8)	<u>Komentář:</u> Zakládání spin-off společnosti představuje organizačně, administrativně i mentálně zdaleka nejnáročnější cestu komercializace výsledků výzkumu a vývoje. Tato cesta se bohužel – patrně také v důsledku řady atraktivních až spektakulárních úspěchů zejména v oblasti informačních technologií- stala v posledním období určitou módou. Řada vedoucích a členů výzkumných a vývojových týmů touží po vlastní spin-off firmě, aniž by si přesně uvědomovala nároky, které její založení a další úspěšný rozvoj na její zakladatele a manažery klade. Představa obecné vžitá o důvodech zakládání spin-off společností není totiž vždy zcela správná. Podle dalšího vývoje společnosti můžeme totiž klasifikovat nejméně čtyři velmi rozdílné typy spin-off společností: 1. Spin-off "pravý"- společnost založená s cílem využít výsledků výzkumu a vývoje k vybudování rostoucí a expanzivní technologické firmy, jejíž vizí je dlouhodobé vysoce ziskové podnikání a získání co největšího podílu na relevantním trhu. 2. Spin-off "účetní jednotka" – společnost založená za cílem transparentního provozování obchodních aktivit, které by fakulta nebo další součást univerzity provozovala stejně, ale z různých důvodů je nemůže provozovat pod svou hlavičkou. 3. Spin-off jako "substitut prodeje duševního vlastnictví" – společnost založená s cílem poskytnout právní rámec pro integraci a prodej duševního vlastnictví, jehož část zpravidla nelze chránit autorskou či průmyslovou ochranou. 4. Spin-off jako "podpora životního stylu" – společnost založená s cílem zajišťovat svým majitelům dodatkové příjmy, aniž by od nich vyžadovala časově náročnou péči, a tak napomáhat udržení jejich životního stylu. I když většina zakládaných spin-off společností skončí nakonec jako typ "4" a spin-off společnosti typů "2" a "3" mají někdy svůj dobrý smysl, jediná správná motivace pro založení spin-off společnosti je snaha o založení spin-off společnosti typu "1". Proto je nutno záměr založení spin-off společnosti velmi kriticky analyzovat a zvážit pečlivě i všechny alternativní cesty komercializace daných výsledků výzkumu a vývoje. V každém případě však platí, že pokud se výzkumný tým ke komercializaci výsledků svého výzkumu a vývoje cestou založení spin-off společnosti rozhodne, měl by v maximální míře využít spolupráce s odborníky v oblasti ekonomiky, financí, komerčního práva, marketingu a managementu a to nejen při jejím zakládání, ale hlavně při jejím dalším rozvoji. Je nutno zdůraznit, že cesta založení spin-off společnosti (hovoříme nyní již pouze o typu "1" z klasifikace uvedené výše) je jedinou cestou komercializace výsledků výzkumu a vývoje, kdy nejen autoři komercializovaných výsledků, ale i jejich pracoviště a nakonec i celý SZÚ mohou získat skutečně velké peníze a značnou mezinárodní prestiž. Náročnost využití této cesty komercializace i riziko neúspěchu, které také není radno podceňovat, jsou tak vyváženy nadějí finančního i morálního ocenění v míře, které ostatní cesty komercializace výsledků výzkumu a vývoje mohou přinést jen stěží.

OZNÁMENÍ-NÁVRH NA POSKYTNUTÍ LICENCE	
Vyplňte, prosím, následující dotazník. Pokud to budete považovat za potřebné, připojte kdekoli přílohy podrobněji vysvětlující nebo ilustrující problematiku. Nezapomeňte vyznačit v textu, kam se přílohy vztahují.	
Název pracoviště:	
Kontaktní osoba:	
	<i>Uveďte jméno, mail a telefon kontaktní osobu, případně i jejího zástupce.</i>
Plný název výsledku:	
	<i>Napište deskriptivní název dostatečně charakterizující předkládaný výsledek.</i>
Zkrácený název výsledku:	
	<i>Napište stručný název (do pěti slov) charakterizující předkládaný výsledek.</i>
Popis výsledku:	
	<i>Charakterizujte základním způsobem typ výsledku -jedná se o proces, materiál, zařízení, službu, počítačový program, abstraktní model ? O jeden produkt nebo více ?</i>
V čem je výsledek inovativní oproti stávajícímu stavu?	
	<i>Popište situaci před vznikem výsledku a charakterizujte, co přináší nového. Jedná se o nové použití stávajících produktů, o vylepšení stávajících produktů či služeb, o zcela nový produkt či službu ?</i>
Kdy a kde bylo výsledku dosaženo?	
	<i>Uveďte pracoviště, na kterém bylo výsledku dosaženo, jméno jeho vedoucího, název týmu, který výsledek dosáhl, jméno jeho vedoucího. Uveďte časové období, ve kterém bylo výsledku dosaženo.</i>
V rámci jaké aktivity došlo k dosažení výsledku?	
	<i>Popište výchozí situaci a širší kontext, ve kterém ke vzniku výsledku došlo, dále uveďte subjekty mimo SZÚ, které činnost financovaly.</i>
Zveřejnění výsledku:	
	<i>Uveďte, jakým způsobem byl již výsledek zveřejněn nebo se jeho zveřejnění plánuje (např. v odborných časopisech, konferencích, přednáškách apod).</i>

Návrh kategorie průmyslově právní ochrany:	
	<i>Uveďte kategorii, ve které by měl být výsledek chráněn průmyslově-právní ochranou.</i>
Návrh nabyvatele a rozsahu licence:	
	<i>Vyplňte vždy včetně časového a ekonomického výhledu.</i>
Datum a podpis předkladatele (předkladatelůl:	
Datum:	Podpis:
Datum:	Podpis:
Datum:	Podpis:
Vyjádření vedoucího centra:	
Datum:	Podpis:
Vyjádření ředitele instituce:	
Datum:	Podpis: